

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 213 151 6475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:427

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοινοποίηση:
1. Πίνακας Διανομής
2. Ενιαίο Δίκτυο Συνταξιούχων
info.endisy@gmail.com

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ.1700/30-4-2025 Αναφορά »

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, κατά λόγο αρμοδιότητας σας γνωρίζουμε ότι:

Α. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναχορήγησης της 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξης

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών ορίων και δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάσει του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016, με τις διατάξεις της υποπαρ. Β4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) για τον Δημόσιο Τομέα, και με τις διατάξεις της υποπ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ίδιου νόμου για τον Ιδιωτικό Τομέα, καταργήθηκαν τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας για τους συνταξιούχους και δικαιούχους βοηθημάτων όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και του Δημοσίου από 01.01.2013.

Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), προβλέφθηκε - για το έτος 2019 και για κάθε επόμενο έτος, η χορήγηση 13ης σύνταξης στους δικαιούχους κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, στους δικαιούχους προσυνταξιοδοτικής παροχής και στους δικαιούχους επιδομάτων σύνταξης με αιτία την αναπηρία, το ύψος της οποίας καθοριζόταν με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Ωστόσο, το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 47

του ν. 4670/2020 (Α' 43) και εκ νέου τροποποιήθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4837/2021 (Α' 178). Η νέα ρύθμιση ουσιαστικά κατήργησε την 13η σύνταξη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), όπως ισχύει μετά τις ως άνω νομοθετικές μεταβολές, προβλέπει ότι: «1. Από την 1.1.2020 στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό εγγράφεται δαπάνη ύψους 0,5% του ΑΕΠ, από την οποία καλύπτεται η δαπάνη που δημιουργείται ετησίως σε εφαρμογή των υπ' αριθμ. 1890/2019 και 1891/2019 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και τυχόν πλεόνασμα μεταφέρεται στον ε-ΕΦΚΑ, προκειμένου να καλυφθούν παροχές πρόνοιας και υγείας και δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται πριν από την κατάθεση στη Βουλή του προσχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλογιστικές προβολές, τα στοιχεία εκτέλεσης του κοινωνικού προϋπολογισμού και τους ετήσιους δημοσιονομικούς στόχους, καθορίζεται ετησίως το ποσό που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της δαπάνης από την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων της παρ. 1.».

Σύμφωνα, εξάλλου, με την αιτιολογική έκθεση του νόμου (επί του άρθρου 47 του ν. 4670/2020 που αντικατέστησε το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 και κατήργησε την 13η σύνταξη): «...Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, αλλά και ο ανταποδοτικός και αναδιανεμητικός του χαρακτήρας ... Ειδικότερα από την ανωτέρω ετήσια δαπάνη που έχει ήδη συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του 2020, ένα μέρος της θα καλύπτει τις νέες πολιτικές που προτείνονται, όπως την άρση των περικοπών στις επικουρικές συντάξεις και την αυξημένη δαπάνη κύριων συντάξεων λόγω των αυξημένων νέων ποσοστών αναπλήρωσης ενώ μέρος της δαπάνης θα καλύψει πολιτικές κοινωνικού κράτους (πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης, υγείας) ...».

Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης έχει λάβει σειρά στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη των συνταξιούχων, ιδίως των χαμηλοσυνταξιούχων, παραμένοντας συνεπές προς τη δέσμευση της Κυβέρνησης ότι τα θετικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται καθ' υπέρβαση των στόχων θα επιστρέφουν ως όφελος στην κοινωνία. Συγκεκριμένα, τα προηγούμενα χρόνια έχουν γίνει οι κάτωθι ενέργειες:

Με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 4865/2021 (Α' 238) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2021 καθώς και προσαύξηση των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία και σε ανασφάλιστους υπερήλικες.

Με τα άρθρα πεντηκοστό τρίτο και πεντηκοστό τέταρτο του ν. 4917/2022 (Α' 67) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους το Πάσχα του 2022, και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με τα άρθρα 3 και 4 του ν. 4997/2022 (Α' 219) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2022 και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 (Α' 77) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους το Πάσχα 2023.

Με το άρθρο 118 του ν. 5072/2023 (Α' 198) χορηγήθηκε επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά συνταξιούχων και δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων, καθώς και σε άτομα με αναπηρία τα Χριστούγεννα του 2023.

Με τα άρθρα 123 ν. 5078/2023 (Α' 211) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2023, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς.

Με τα άρθρα 17 και 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2024, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς, καθώς και επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά και άτομα με αναπηρία.

Επίσης, μετά από 12 χρόνια, έχουν δοθεί τρεις μόνιμες αυξήσεις στις συντάξεις, κατά 7,75% το 2023, κατά 3% το 2024 και κατά 2,4% από 01.01.2025, με εφαρμογή του μηχανισμού που συνδέει την αύξηση των συντάξεων με την αύξηση του Α.Ε.Π. και την εξέλιξη του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Αυτό σημαίνει ότι με την τελευταία αύξηση το σωρευτικό ποσοστό αύξησης των συντάξεων υπερβαίνει το 13% εντός της τελευταίας τριετίας.

Περαιτέρω, με το άρθρο 52 του ν. 5167/2024 (Α' 207), το μέτρο της πλήρους απαλλαγής από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη επεκτείνεται από 01.03.2025 και στους ήδη και εφεξής συνταξιούχους που θα δικαιούνταν την παροχή του Ε.Κ.Α.Σ. εάν είχαν καταστεί συνταξιούχοι κατά το τελευταίο έτος καταβολής του.

Τέλος, σχετικά με την εξαγγελία του Πρωθυπουργού για χορήγηση με νομοθετική ρύθμιση επιδόματος ύψους 250,00 ευρώ σε συνταξιούχους κατά τον μήνα Νοέμβριο κάθε έτους, σας γνωρίζουμε ότι ψηφίστηκε ο νόμος υλοποίησης της εξαγγελίας, και συγκεκριμένα ο ν. 5217/2025 (Α' 120), στο άρθρο 72 του οποίου εξειδικεύονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος (ηλικία δικαιούχων, οικογενειακό εισόδημα, αξία ακίνητης περιουσίας).

Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποδεικνύουμε έμπρακτα τη δέσμευσή μας να στηρίζουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους και να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή με υπευθυνότητα και σεβασμό στη δημοσιονομική σταθερότητα.

Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά στο αίτημα επαναφοράς του 13ου και του 14ου μισθού στο Δημόσιο, αρμόδιο να σας ενημερώσει είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Β. Όσον αφορά το αίτημα περί αύξησης του ποσού των καταβαλλόμενων συντάξεων, καθώς και της εν γένει λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού και της ακρίβειας

Με την παρ. 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι από την **1.1.2023**, το συνολικό ποσό της κύριας σύνταξης αυξάνεται **κατ' έτος**, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου Ετήσιου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω, εκδόθηκε η απ. 126331/28.12.2022 ΚΥΑ (Β' 6949), με την οποία

καθορίστηκε από 01.01.2023 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2022, το οποίο ανέρχεται σε επτά και εβδομήντα πέντε εκατοστά επί τοις εκατό (7,75%). Στη συνέχεια εκδόθηκε η α.π. Φ. 11321/οικ.104985/4.12.2023 ΚΥΑ (Β' 6856), με την οποία καθορίστηκε από 01.01.2024 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2023, το οποίο ανέρχεται σε τρία επί τοις εκατό (3%), ενώ με την α.π. 53457/12.12.2024 ΚΥΑ (Β' 6865) καθορίστηκε από 1.1.2025 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2024 και το οποίο ανέρχεται σε 2,4%. Βάσει των ανωτέρω, το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης από 1.1.2025 ανέρχεται σε 436,40 € (βλ. και Εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑ «Οδηγίες για την εφαρμογή του συντελεστή αύξησης κύριων συντάξεων της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.4387/2016 από 01.01.2025» ΑΔΑ: 9Κ8Χ46ΝΛΔΓ-ΟΕΑ).

Τέλος, σημειώνεται πως, προκειμένου για την οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων που διατηρούν προσωπική διαφορά, με το άρθρο 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198) προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ, για τους συνταξιούχους του e- ΕΦΚΑ, στους οποίους καταβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2024 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

Αντίστοιχα, για την προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό του έτους 2024, με το άρθρο 123 του ν. 5078/2023 (Α' 211) προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ για τους συνταξιούχους του e- ΕΦΚΑ, στους οποίους καταβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2023 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ, ενώ για την στάθμιση του πληθωρισμού κατά το έτος 2022, με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 (Α' 77), χορηγήθηκε εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, κυμαινόμενη μεταξύ 200 και 300 ευρώ, στους συνταξιούχους του ΕΦΚΑ που διατηρούσαν προσωπική διαφορά και των οποίων οι συντάξεις, ως συνολικό ποσό, είτε δεν αυξήθηκαν καθόλου είτε αυξήθηκαν μερικώς.

Όσον αφορά στο αίτημα για αυξήσεις στις επικουρικές συντάξεις, η αναπροσαρμογή των επικουρικών συντάξεων διενεργείται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 44 του ν. 4670/2020 και την προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 υπ' αριθμ. 17537/989/06.05.2020 (Β' 1887) Υ.Α. «Καθορισμός των τεχνικών παραμέτρων σχετικά με τις παροχές του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-Ε.Φ.ΚΑ» . Σύμφωνα με το άρθρο 6 της Υ.Α. περί μηχανισμού εξισορρόπησης, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην

περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

Γ. Όσον αφορά το αίτημα περί κατάργησης της προσωπικής διαφοράς

1. Με τον ν. 4387/2016, προβλέφθηκε νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ από 13.5.2026 και μετά. Ειδικότερα, με τα άρθρα 14 και 33 του ως άνω νόμου και τις κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων αυτών εκδοθείσες α.π. οικ.26083/887/2016 (Β' 605) και Φ.11221/οικ.10772/382/9.3.2021 (Β' 1082) Υπουργικές Αποφάσεις, προβλέφθηκε ο επανυπολογισμός από 1.1.2019 των καταβαλλόμενων ή καταβλητέων κατά την 12.5.2016 κύριων συντάξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.4387/2016. Ο νομοθετικός σκοπός ήταν η εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του e-ΕΦΚΑ (λήψη εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης), καθώς και η προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2β του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4670/2020 και ισχύει, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 14, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο, κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 3.β.α και 3.β.β. του αρ. 25 του ν. 4670/2020 και ισχύει, οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. Εάν από την ίδια ημερομηνία το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο, κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020.

3. Σημειώνεται ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν αποκλείει την θετική αναπροσαρμογή (αύξηση) των συντάξεων όσων συνταξιούχων διατηρούν θετική προσωπική διαφορά μελλοντικά, θέτει όμως ως προϋπόθεση η προσωπική αυτή διαφορά να έχει προηγουμένως μηδενιστεί μέσω του συμψηφισμού

της με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 25 παρ. 4^α του ν. 4670/2020 αναπροσαρμογές/αυξήσεις των συντάξεων και τούτο διότι:

- i. αφενός με τον ν. 4387/2016 θεσπίστηκε ένας νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που οδηγεί σε μείωση των εφεξής καταβαλλομένων συντάξεων σε σχέση με το προϊσχύον σύστημα, με σκοπό τη συγκράτηση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος. Συνεπώς, όσοι καθίστανται συνταξιούχοι από τις 13.5.2016 και μετά βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους ήδη συνταξιούχους την ημερομηνία αυτή, των οποίων οι συντάξεις υπολογίστηκαν με διατάξεις προγενέστερες του ν. 4387/2016, και
- ii. αφετέρου η θετική προσωπική διαφορά διατηρήθηκε και συνέχισε να καταβάλλεται και μετά την 1.1.2019, με αποτέλεσμα οι διατηρούντες θετική προσωπική διαφορά παλαιοί συνταξιούχοι να βρίσκονται σε ευμενέστερη θέση σε σχέση με τους μετά τον ν. 4387/2016 συνταξιούχους, ακόμη και στις περιπτώσεις που έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δεδομένα (έτη ασφάλισης και συντάξιμες αποδοχές).

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Πίνακας Διανομής:

- Βουλευτής κ. Γαβρήλος Γιώργος

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού